

GIÁO DỤC LỐI SỐNG CHO HỌC SINH MỘT BIỆN PHÁP GIÁO DỤC PHÒNG, CHỐNG MA TÚY TRONG NHÀ TRƯỜNG

• ThS. LÊ VĂN CUỘC

Phòng Giáo dục quận 11 TP.HCM

Giao dục lối sống trong nhà trường ở mỗi cấp học từ mầm non đến đại học luôn được quan tâm. Trước kia ta thường nghe : "Tiên học lễ, hậu học văn". Nhưng hôm nay việc học chữ, việc tiếp thu nguồn tri thức khoa học kĩ thuật mới dường như đang "lấn sân" việc học đạo, học làm người.

Theo thống kê của các phòng tiếp dân khu phố, các phòng giám thị của các trường học, và từ nhận định của một số phụ huynh học sinh (HS) ở TP.Hồ Chí Minh thì tỉ lệ các em HS học tốt trong trường lên đến 90% hoặc trên 90% học lực khá - giỏi, nhưng số HS ngoan chỉ chiếm 70%, sống hiếu thảo chỉ còn 65%, thành phần các em HS thích sống tự do chiếm 97%, phần lớn các em học tốt, tiếp thu kiến thức nhanh nhưng chưa ngoan với cha mẹ, thầy cô, những người lớn tuổi. Nhiều em sống "rất dân chủ, dân chủ quá đáng", thích phô trương, thích phát biểu linh tinh, thích những hành động lạ (không giống ai), hành động lén lút, thích những thứ không được phép ...

Những yếu tố đó khiến việc giáo dục cho HS thời nay lối sống lành mạnh là vấn đề hết sức cấp bách. Không làm được điều này thì một lúc nào đó chúng ta sẽ phải gánh chịu hậu quả gây ra bởi một thế hệ có tài mà không có đức.

Bố của một HS phổ thông trung học ở TP. Hồ Chí Minh tâm sự: "Con tôi hình như quên hẳn tiếng da, vàng, nó toàn nói tiếng Anh. Một hôm cháu về thăm bà, tôi có hỏi tình hình sức khỏe của bà, cháu bảo "Ôkê, khỏe!". Điều gì không đồng ý với mẹ, cháu hay bảo "No!". "Thoạt đầu chúng tôi cũng khó chịu nhưng tính nó thích như thế. Cũng là một cách ôn bài cho cháu". Một HS lớp 4 ở một huyện ngoại thành, từ hai năm nay chưa bao giờ khoanh tay cúi đầu chào ông bà, em tam biệt ông bà bằng tiếng "bye" rất ngắn gọn, thô kệch, trống rỗng, cọc lốc. Và rất nhiều học tế buồn từ phía các em như nói "không dám đâu", khi bố mẹ bảo làm công việc gì mà bản thân các em lười biếng không muốn làm. Khi nói câu "không dám đâu" về mặt các em vênh vênh thật khó chấp nhận. Một em năm nay học lớp 9 một trường trung học cơ sở, rất thích sưu tầm thời trang điện ảnh, em toàn kêu mẹ là "Bơ", lúc buồn gọi mẹ là "Zangmai" ... toàn tên những diễn viên Hàn Quốc, Thái Lan. Và em bắt đầu tập trang điểm theo kiểu Hàn Quốc, mặc đồ theo kiểu Hàn Quốc, đi đứng theo kiểu diễn viên Hàn

Quốc, lăm lăm nói chuyện với ông bà, cha mẹ em ngoe nguẩy xoay gót giày như các cô người mẫu trong phim "Người mẫu" của Hàn Quốc. Nhiều, rất nhiều các em quan niệm còn sơ sài, còn mơ hồ về lối sống tốt, sống đẹp. Đối với các em, học giỏi, mặc mát, đi xe đời mới, ăn sang, nói nhiều tiếng nước ngoài, hát nhiều bài hát tiếng nước ngoài (lắm lúc không biết nghĩa của bài hát cũng vẫn cứ hát), biết nhiều lối ăn chơi, nhiều tụ điểm, nhiều quán ăn, nhiều diễn viên la sống đẹp, sống hay (?). Trong thực tế các em chán nản khi phải ngồi im 30 phút để xem một bộ phim mang tính lịch sử, hoặc nghe một bản tin trong nước, chỉ bằng nhún nhẩy trong điệu nhạc "rock" mê say trong bộ phim xã hội đen, kiếm hiệp Hàn Quốc... Đối với nhiều em, đọc một quyển sách lịch sử là việc khó khăn, nhưng các em lại say mê đọc truyện có nội dung cảm. Trong sinh hoạt nhiều em có thói nói leo, không biết nhường lời người lớn, luôn luôn xem cha mẹ là lạc hậu, là dở hơn mình. Một phụ huynh HS trường trung học phổ thông nọ cho biết: "Tụi nó bây giờ là toàn như vậy không, nói năng với cha mẹ cọc lốc, ngay cả lúc xin tiền cũng khó mềm mại. Tụi nó với nhau hẹn đi đâu, làm gì mình khó mà biết được vì nó sử dụng toàn tiếng lóng - những từ ngữ riêng của chúng nó". Trong khi cha mẹ tần tảo nuôi con ăn học mà con thì không một hành động, một câu nói ngọt ngào, hiếu thảo để cha mẹ vui lòng! Từ đó cho thấy giáo dục lối sống trong nhà trường là vô cùng quan trọng. Một em HS là con ngoan trò giỏi của một gia đình nề nếp tại TP. Long Xuyên, đậu vào đại học ở tại khu khu kí túc xá tập thể. Em quên mất cách giáo dục của gia đình, nhà trường quê nhà. Em mãi mê với ánh đèn màu của các quán cà phê, cái lung linh sắc sỡ của các shop thời trang... Mỗi tháng gia đình phải tặng chi cho em đều đặn. Tính đến nay mới chỉ 6 tháng học đầu tiên, từ 800.000đ/ tháng tăng lên 1.200.000đ/tháng, em đã kê lí do chi rất "hợp lí": sách, vở, phí, quý, bệnh ... để moi tiền của mẹ ở quê nhà. Còn em khác, đua đòi với bạn bè, xe mới, điện thoại di động, quần áo thời trang. Được biết những thứ đó em có được là do mẹ bán đất đang sản xuất ở quê để mua sắm. Nhưng em lại không dùng những phương tiện mẹ sắm sửa cho để học tốt mà lại dùng nó làm phương tiện phạm tội. Đầu

năm nay, em và phải một người lớn tuổi trên đường, đã không thấy lỗi, em còn hành hung khiến người này bị thương tật vĩnh viễn, còn em thì phải lãnh mức án tù về tội "cố ý gây thương tích" ...

Sống có đạo nghĩa, hiểu thảo, sống có nhân cách, có tri thức trong giai đoạn hiện nay đối với lứa tuổi cấp sách đến trường là một thách thức lớn. Giáo dục lối sống, giáo dục đạo đức công dân không thể tách rời giáo dục tri thức khoa học kĩ thuật. Dù bộ môn Giáo dục đạo đức công dân đã được đưa vào chương trình nhưng thực tế vẫn chưa đạt chất lượng cao. Nhiều HS-SV, chưa xem đây là môn học quan trọng, có em sẵn sàng bỏ giờ học môn này để làm một bài tập Toán, một bài tập Anh văn. Theo thống kê của Sở Giáo dục-Đào tạo TP. Hồ Chí Minh thì còn 40% giáo viên dạy bộ môn Giáo dục công dân tại các trường chưa được đào tạo đúng chuyên ngành, mặc dù khoa Giáo dục công dân và chính trị tại các trường sư phạm mới được thành lập gần đây nhưng số giáo viên tại các khoa này rất ít. Xuất phát từ thực tế trên, ngày 28/12/1999, Thành ủy TP. Hồ Chí Minh, cùng Ban Tư tưởng văn hóa Thành ủy đã tổ chức cuộc tọa đàm với chủ đề "Giáo dục vì sự nghiệp trăm năm". Nội dung của buổi tọa đàm đi sâu vào việc tổ chức đào tạo, bồi dưỡng giáo viên, nâng cao chất lượng giáo dục, đặt thẳng việc giáo dục đạo đức, giáo dục công dân trong nhà trường, nâng cao chất lượng "dạy người" song song "dạy chữ". Tại cuộc tọa đàm đã có rất nhiều ý kiến thiết thực, sâu sắc, đầy tâm huyết của các nhà giáo ưu tú, các nhà quản lí, nghiên cứu giáo dục, các vị đại biểu đại diện các đoàn thể, các phụ huynh HS. Hầu hết các ý kiến đều nêu lên một vấn đề chung: Phải giáo dục đạo đức, giáo dục công dân trên cả 3 môi

trường: nhà trường, gia đình và xã hội. Môn Đạo đức ở bậc tiểu học, môn Giáo dục công dân ở bậc phổ thông, đều phải được soạn thảo một chương trình hoàn chỉnh hơn và trong bài giảng giáo viên phải khai thác ý tưởng hợp lí. Song song với bài học tại các trường, nên chăng cần phát động những phong trào "gương hiếu thảo", "nhân cách, nghĩa cử đẹp", bên cạnh những giải thưởng "Gương học tốt", "Lê Quý Đôn", ... Việc đầu tiên mà các ý kiến đề cập đến là "mỗi thầy, cô phải là một tấm gương sáng cho HS noi theo", mỗi thành viên trong nhà trường phải "Sống có trách nhiệm", phải có sự phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường, gia đình và xã hội. Phải biểu dương, khen thưởng và kỉ luật thích đáng với ý thức đạo đức của các em trong từng trường hợp cụ thể.

Thực trạng trên cho thấy việc giáo dục lối sống cho HS là vấn đề rất quan trọng và rất cần thiết. Hiện nay, các tệ nạn xã hội, nhất là tệ nạn ma túy, đã và đang xâm nhập vào học đường làm hủy hoại thế hệ trẻ của chúng ta. Do vậy, việc giáo dục lối sống cho HS-SV nhằm phòng, chống tệ nạn ma túy là một trong những biện pháp hiệu quả không kém phần quan trọng. Các nhà quản lí giáo dục cần có kế hoạch và những bước đi thích hợp để thực hiện vấn đề giáo dục lối sống cho HS-SV nhằm tạo môi trường giáo dục trong sạch, lành mạnh không còn tệ nạn ma túy.

SUMMARY

The author introduces some sketches of the lifestyle of students in some schools in Ho Chi Minh City through which to emphasize the importance of lifestyle education for students as a preventive drug education measure in schools.

HỎI ĐÁP...

(Tiếp theo trang 59)

dạy học tối thiểu do Bộ GD - ĐT ban hành;
- Có kho chứa thiết bị dạy học và phòng học bộ môn theo quy định của Bộ GD - ĐT.

Câu 35. Thiết bị dạy học cần được quản lí và sử dụng như thế nào ở các trường THPT?

Trả lời: Để quản lí và sử dụng có hiệu quả thiết bị dạy học đã trang bị, cần phải tổ chức thực hiện tốt các công việc sau đây:

- Kiểm tra, rà soát toàn bộ thiết bị hiện có, căn cứ danh mục và mẫu thiết bị dạy học tối thiểu đã được Bộ GD - ĐT ban hành để mua sắm đủ thiết bị dạy học tối thiểu phù hợp với tình hình thực tế nhà trường, tránh lãng phí.

- Huy động các nguồn kinh phí để sửa chữa, thay thế bàn ghế đủ tiêu chuẩn, thực hiện thí nghiệm thực hành trên lớp; tăng cường đầu tư cơ sở vật chất sửa chữa, xây mới kho chứa thiết bị dạy

học, phòng thí nghiệm, phòng bộ môn, trang bị tủ, giá để bảo quản và triển khai sử dụng thiết bị dạy học được trang bị.

- Cân đối, sắp xếp cán bộ, giáo viên có chuyên môn, kinh nghiệm để phụ trách, bảo quản và chuẩn bị thiết bị cho giáo viên thực hành thí nghiệm trên lớp được thuận lợi.

- Xây dựng kế hoạch và phương án cụ thể để sử dụng thiết bị dạy học đã được trang bị. Tổ chức và duy trì việc tập huấn thường xuyên cho giáo viên đứng lớp sử dụng thiết bị thông qua sinh hoạt chuyên môn.

- Tổ chức thi sử dụng thiết bị dạy học trong nhà trường, phát động phong trào tự làm đồ dùng dạy học để bổ sung thêm thiết bị dạy học cho phù hợp với thực tế địa phương.

- Tăng cường công tác kiểm tra, đánh giá việc sử dụng thiết bị dạy học của giáo viên và học sinh.

(Còn tiếp)